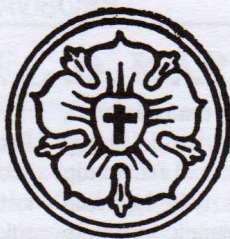

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

77. ÉVFOLYAM

2007 JÚNIUS

No. 3 (364), Vol. 77, June 2007, USPS 178-560

3. SZÁM

AZ EGYHÁZ MINT ASZTALKÖZÖSSÉG

AMEK ÉS MAEK EGYARÁNT ÉRVÉNYES

Szeretettel hívom az Erős Vár olvasóit egy földrészeken átnyúló asztaltársaságba. Bizonyára sokan ismerik a "scrabble" (kirakós) nevű játékot. Ebben kis betűkockákat kell oly módon egymás mellé helyezni, hogy azok értelmes szót alkossanak. Rövidítéseket és mozaikszavakat általában nem szabad kirakni, ezúttal azonban kivételt tehetünk.

Játsszuk azt, hogy tengerentúli játszótársaink az AMEK kombinációt teszik az asztalra, és teljes joggal érvelnek amellett, hogy ez értelmes szó, hiszen évtizedek óta ezt jelenti: Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia. Jól cseng ez a név, hiszen egymástól adott esetben sok ezer mérföldnyire élő hittestvérek közösségét jelenti. Még ha fogyó számban és idősödő korban is, de változatlan élni akarással és hittel tartoznak ebbe a körbe magyar evangélikus testvéreink. Olyanok, akik ama "kitántorgó nemzedék" tagjai voltak, vagyis akiket a múlt század nagy gazdasági válsága sodort az újvilágba; továbbá azok, akiket a világháború utáni menekülthullám dobott partra az Atlanti óceán partján; valamint olyanok, akik 1956 hősie, ám vérbefojtott forradalma után voltak kénytelen új hazát keresni. Ők — és persze azok, akiknek a Trianon után elcsatolt országrészekből kellett elmenekülniük, hogy Amerikában kezdjenek új életet — bizonyára játszi könnyedséggel kirakják az AMEK mozaikszót.

A világnyi játszóasztal másik oldalán ülők azonban talán nem igazán tudnak ezzel mit kezdeni, hiszen nekik vajmi kevés ismeretük van tengerentúli magyar evangélikus testvéreikről. Lehet viszont, hogy ők ugyanebből a betűkombinációból a MAEK szót rakják ki. "Hát ez meg micsoda? Ilyen szó nincs

is!" — horkannak talán fel a játszótársak. Nos, 2006 óta értelme van az öt betű ilyen sorrendjének is, hiszen az az esztendő — Magyarországon amúgy drámai eseményekkel terhelt — őszén Orosházán megalakult a Magyar Evangélikus Konferencia. A jogilag bejegyzett egyesület a világ magyar evangélikusságának amolyan ernyőszervezete kíván lenni. Célja a nemzeti és a hitbéli

A másik ember, más, mint én.
Akárhol él a föld színén.
És mégis ember mindahány —
A levél mind levél a fán
Egyetlen fának lombjai:
Össze kell nekünk tartani!
Táplál a hű, közös gyökér,
Ereje ághegyig fölé.

Tudod jól, Krisztus Jézus az,
Akiből támad szép tavasz.
Egy Lélek zúg át sok szíven,
Egygyé tesz s nem egyszínűen!
Ha Krisztus Lelke egyesít,
Bontsuk ki bátran színeit!
De minden szín dicsérje Őt
Vonzón a nagy világ előtt!

EE 472

közösség megélésének elősegítése, az egymással való kapcsolattartás ápolása, és az érdekvédelem. Elképzelhető, hogy a MAEK betűkombináció az előző "játékosok" fülében cseng idegennek, és némi gyanakvással, de legalábbis értetlenséggel ülnek az asztalnál.

Szeretném, ha mindkét csapatnak igazga lenne. Mindkét szó érvényes. Így hát egyszerre van létjogosultsága az amerikai magyarok, illetve a világ bármely pontján élő evangélikusok konferenciájának.

A magam részéről szívből örültem annak, hogy az orosházi zászlóbontáson legalább két tengerentúli testvé-

rünk jelen lehetett. Sok ezer testvérüket képviselték ott és akkor. Jó, ha a távolraszakadtak tudják, hogy folyamatosan imádkozunk értük, tisztelettel és szeretettel tekintünk rájuk. A korát meghazudtolóan igazán friss szellemeiségű Erős Vár, vagy éppen a személyes kapcsolatok által az óhazába érkező híreket mindig örömmel fogadjuk. Bön-gésszük a gyülekezeti beszámolókat: Hol hangzik még magyar nyelven az ige? Köszönettel nyugtázzuk a magyarországi egyházi iskolákra vagy más nem-célra küldött adományokat. Hálásak vagyunk azért, hogy teológusaink immár évtizedek óta tanulhatnak, a Ti segítségével is, amerikai főiskolákon. Higgyétek el, gyakran mi is sírunk, amikor halottaitokról olvasunk.

Kérjük, Ti is fogadjátok szeretettel a Magyar Evangélikus Konferencia megalakulását. Éreztétek magatokénak, hiszen Titeket is szeretne segíteni. Talán magyarnyelvű könyvekkel, talán a nemzeti, kulturális, és hitbéli örökség megőrzésére irányuló konferenciákkal, talán az erőket megsokszorozó érdekképviselettel nemzetközi téren, talán egészen egyszerűen csak az imádság, a jó szó, és a szeretet erejével.

Az ideai pünkösdkor talán szokatlan képet használok az egyházzal, ha azt mondom róla: asztaltársaság. Jézus tudatosan vállalt másokkal különbözőségeket legyőző asztalközösséget. Luther és wittenbergi vendégei számára is oly sokat jelentettek az asztali beszélgetések. A világba szétszóródott magyarság is így vállalhat egymással asztalközösséget. Jó itt együtt lennünk, beszélgetnünk — és játszani.

A scrabble-ben egyaránt értelme s értéke van az AMEK-nek és a MAEK-nek.

Dr. Fabiny Tamás ev. püspök (Budapest)

Luther a Szentháromságról

[Róma 11:36.] — Az egyházi esztendő többi ünnepe Isten csodatetteibe takartan mutatja be. Karácsonykor látjuk, ahogy Krisztusban emberré lett, húsvétkor, ahogy halottaiból feltámadt, pünkösdkor, ahogy a Szentlelket adja s a keresztyén egyházat megalapítja, és így tovább. Mindezek az ünnepek valamely cselekedet ruhájába öltöztetve prédikálnak Istenről. Szentháromság ünnepe [idén június 3-án – Sz.] azonban cselekedetek leple nélkül, úgy mutatja meg Őt, ahogy önmagában van, tiszta isteni lényében. Itt az embernek minden teremtményt maga alatt hagyva, magasan az értelem fölé kell lendülnie s csakis arra hallgatnia, amit Isten mond önmagáról s legbelsőbb lényéről; különben semmire se megyünk. Mert itt Isten *“bolondsága”* és az ember *“bölcseége”* összeütközik.

Ezért nem kell azon vitázni, hogy miként lehet Isten *Atya, Fiú, Szentlélek* és mégis egy, mert mindez úgyszólván megfoghatatlan. Legyen elég, hogy igéjében maga Isten állítja ezt önmagáról.

Micsoda vigasztalás ez! Vidámita is meg a szívünket Isten iránt. Hiszen lám a teljes Szentháromság mindegyik személye azon van, hogy a szegény, nyomorult embert bűnből, halálból, ördög hatalmából megigazulásra, örök életre: Isten országába segítse.

[1Timótheus 6:16.] — Ezt a titkot nem szabad firtatni, hanem félelemmel és rettegéssel imádni kell, mint a felséges Isten mélységes, szentséges titkát, melyet egyedül magának tartott fenn. Ne kutassuk Istenet az Ő felséges természetében és titokzatos akaratában. E ponton nincs közünk Hozzá s nem isa karja, hogy legyen. Isten sok mindent cselekszik, amit nem mutat meg nekünk igéjében. Akarni is sokat akar, amibe minket nem avat be. Nos hát

nézzünk az igére, akaratát pedig, amit jónak látott elrejtenei, ne firtassuk. Mert nekünk az igéhez kell igazodnunk, nem pedig a kikutathatatlan akarathoz. Ne gyötörjük hát magunkat azzal, hogy kutatjuk a felséges Isten magasságos, nagyságos, és szentséges titkait. Úgyszólván olyan fényességben lakozik, hogy senki sem férközhetik Hozzá.

Tartsuk magunkat Istenhez ott, ahol engedi, az emberré lett Krisztusban, a Megfeszítettben, Kiben van Pál apostol szerint *“a bölcseségnek és ismeretnek minden kincse elrejtve”*. Benne megmutatta Isten, hogy mit kell tudnunk Róla és mit nem.

[Róma 11:33.] — Mi dolog az, hogy erőnkön felüli dolgokon töprengünk, de Isten ígéreteit és parancsait, amelyeket pedig igéjével és csodáival erősített meg, nem tudjuk hittel megragadni?!

Ám tanuljon az ember Isten kikutathatatlan és megfoghatatlan akaratából, de arra merészkedni, hogy azt fel is fogjuk, nyaktörő vállalkozás. Én Krisztus Urunk azon igéjéhez tartom s azzal fékezem magamat, amelyet Péternek mondott: *“Mi közöd hozzá? Te csak kövess engem!”* Mert Péter is azon vitázott és töprengett, hogy Istennek mi a szándéka és mi történik majd Jánossal. S mikor Fülöp azt mondta: *“Uram, mutasd meg nekünk az Atyát”*, megint csak mit válaszolt az Úr: *“Annyi idő óta veletek vagyok és mégsem ismertél meg engem, Fülöp? Aki engem látott, látta az Atyát.”* Mert Fülöp is magát a felséges Isten és társaságát szerette volna látni.

De még ha Isten minden titokzatos ítéletét tudnánk is, mennyivel érne többet az Ő parancsolatainál és ígéreténél, amelyeket bírnunk?! Első és legfőbb dolgunk gyakorolni Isten ígéretébe és parancsolataiba vetett hitünket. JÖK

Hírek a nagyvilágból, innen-onnan

¶ A moszkvai székhelyű Orosz Ortodox Egyház (OOE) és a new-yorki székhelyű Külföldi Orosz Ortodox Egyház (KOOE) kanonikus egyesülését moszkvai központtal mennybemenetel ünnepén [május 17-én - Sz.] mondták ki. A KOOE a szovjet hatalomátvétel után, a huszas években orosz menekült hivekből szerveződött és mindvégig megingathatatlan kommunistaellenes álláspontot képviselt.

¶ A Németországi Protestáns Egyházak Szövetsége április végén Magdeburgban nyilatkozatot adott ki, hogy 11 német egyház a keresztséget kölcsönösen elismeri és elfogadja. Az aláíró egyházak között van az evangélikus egyház, a katolikus püspöki konferencia, az ókatolikus egyház, több ortodox egyház, és szabadegyházi közösségek is. A nyilatkozat kihirdetése ökumenikus Istentisztelet keretében történt, ahol jelen volt Huber Wolfgang evangélikus elnök-püspök, valamint Lehmann Karl bíboros, a katolikus püspöki kar elnöke.

¶ Az “Evangelical Lutheran Church in America” egyház Északmichigani Egyházkerületében 400 önkéntes félmillió dollár értékű, szemétrezárt orvosságot és pipe-

recikket gyűjtött össze, hogy azokat környezetvédelmi szabályoknak megfelelően égessék el erre a célra jóváhagyott nagykemencében, melyet Missouri államban St. Louis mellett építettek.

¶ Az uniós csatlakozással járó kötelezettségek ellenére is igyekeznek megakadályozni a moldvai csángó gyermekek magyar nyelvi oktatását a román iskolaigazgatók és hatóságok. Éppen azért is teszik ezt, mert egyre több kérvény érkezik a szülőktől, amelyben igénylik az iskolai magyaroktatást. Gajdárón, például, az iskola vezetősége hosszasan bizonygatta, hogy képtelenség a magyart mint anyanyelvet az ottani iskolában tanítani, mivel ott nincsenek magyarok, sem magyar anyanyelvűek, holott az egész falu magyarul beszél, még az utcán is. A községi iskola igazgatója, miután kifogyott a rendeleti előírásokon alapuló érvekből, közölte, hogy nincs meggyőződve a beadott kérvények valódiságáról, és mielőtt bármit tenne, meg kell magyaráznia a falu népének, hogy igényük mekkora veszélyeket rejteget magában. Azzal is rémisztgetik a szülőket, hogy a magyar nyelv bevezetése után le-

romlanak majd a tanulmányi eredmények. A tanári kart pedig azzal is “motiválják”, hogy el fogják veszíteni állásukat.

¶ Magyar Cserkészszövetségek Budapesti Tanácskozása. A Magyar Cserkészszövetségek Fóruma 2007. április 14-én tartotta esedékes ezévi tavaszi ülését Budapesten a Sztrilich Pál Cserkészparkban. A találkozón a Magyar Cserkészszövetség volt és jelenlegi elnöke mellett megjelentek az erdélyi, a felvidéki, a vajdasági, és a nyugati szóránymagyarság cserkészszövetségeinek elnökei. Az elnökök munkatársaikkal áttekintették a magyar cserkészlet jelenlegi helyzetét. Megállapodtak egy világszerte egységes jelvény viselésében szövetségeik mintegy 20.000 tagja számára. Egyeztetették 2007-es terveiket Elhatározták közös magyar jamboreecsapat felállítását. Tárgyalták távlati terveikről a következő évekre. Megegyezték, hogy a negyedik közös vezetőképzőtáborot ez év október 20–27 között tartják Sepsiszentgyörgyön.

¶ A 33 ezer lakosú Liechtensteinben élő 1600 muzlim engedélyt kapott vallásuk iskolai oktatásra, azonban csak németül.

ÖTVEN ÉVE HALT MEG D. KAPI BÉLA PÜSPÖK

1957. április 2-án, életének hetvennyolcadik évében hunyt el a Dunántúli Evangélikus Egyházkerület 1916-tól 1948-ig hivatalban lévő püspöke. Mint hivatalban második utódja, halálának ötvenedik évfordulóján azzal az igehirdetéssel emlékezem rá, amelyet 2004. szeptember 5-én a győr-nádorvárosi temetőben mondtam el a néhai püspök és felesége újratemetésekor új nyughelyük mellett, amelyet a Nemzeti Kegyeleti Bizottság örökös nyughellyé nyilvánított.

Amikor most Kapi Béla, egykori dunántúli püspök és hitvese, Hegedűs Katinka síremlékét az Úr oltalmába ajánljuk, hallgassuk meg Isten örök ígését, amelyet megírva találunk a 126. Zsoltárban.

“Zarándokének. Mikor jóra fordította Sion sorsát az Úr, olyanok voltunk, mint az álmodók. Akkor megtelt a szánk nevetéssel, és örömkialtás volt nyelvünkön. Ezt mondták akkor a népek: Hatalmas dolgott tett ezekkel az Úr! Hatalmas dolgot tett velünk az Úr, ezért örvendezünk. Fordítsd jóra sorsunkat, Uram, a délvidéki kiszáradt patakmedrekhez hasonlóan! Akik könnyezve vetettek, ujjongva arassanak! Aki sírva indul, mikor vetőmagját viszi, ujjongva érkezék, ha kévéit hozza!”

Amikor 1957. április 5-én Kapi Béla püspöknek a győri Öregtemplomban felállított ravatala köré gyűltek szerettei, a családtagok, a győri gyülekezet, az egykori Dunántúli Egyházkerület és egyházunk népe, a temetés szolgálatát végző — akkor rövid időre ismét hivatalban lévő — Túróczy Zoltán püspök hirdette Isten vigasztaló üzenetét a felolvasott zsoltár 3. verse alapján: “Hatalmas dolgot tett velünk az Úr, ezért örvendezünk.” Igehirdetésének címe meglepő, némelyeket talán nyugtalanító is, hiszen így hangzik: A hála örvendezése a ravatal mellett.

Túróczy püspök ebben az igehirdetésben az elhunyt püspöktestvér életére gondolva személyes vonatkozásokban bontja ki e

zsolttárs üzenetét: “Tízalentumos szolgálaként hajlította őt igájának gyönyörűséges szolgálatába az egyház Ura. Személy szerint vele is hatalmas dolgokat tett, megajándékozta, nagy szolgálatra hívta el. Megőrizte a halál árnyékának völgyében, és hálát ébresztett a derűs napok örömeiben is.” De ugyanezt a mondatot elmondhatta az emlékező s a ravatal mellett az elhunyt püspököt Istennek megköszönő család és gyülekezet is. Mert Kapi Bélában Isten eszköztől, szolgájától búcsúzott családja, egyházunk. Akinek az életében hatalmas dolgokat cselekedett az Úr, az eszközzé lett, hogy általa nagy dolgokat végezzen egyházunkban, egyházkerületünkben. Hát hogyne örvendeznénk?!

Én most az egész zsoltárt felolvastam. Lehet, hogy vannak itt muzsikát ismerő és szerető családtagok is, akiknek szívében most felzendül a jólismert Purcell-kánon, a “Vége van már a szomorúságnak”. S jó, ha a lélek mélyén zeng ez az ének, mert a dallam szárnyalása elmélyíti a szív örömet, hálaadását, és elmélyíti gondolatainkat is. Ebbe az is beletartozik, hogy ezen a helyen köszönettel gondolunk a Nemzeti Kegyeleti Bizottság tiszteletre méltó döntésére is. De amikor Kapi Béla és hitvese, Hegedűs Katinka — emberi számítás szerint — valóban végső földi nyughelye mellett megállunk, akkor a kérdés mélyebbre hatol: Vajjon a földi úton járó, földön küzdő egyház életében már mögöttünk vagy még előttünk van a fordulat, amiért hálát adhatunk? Ezen a helyen jó lesz ezt tisztázni. Mert enélkül a hálaadás porba hulló szó, enélkül a kegyeletes gondolat csak múltó emberi kötelesség, és még az imádság formájába öntött gondolat is elszáll, mint az őszi köd s a reggeli pára. De ha erre a — hálára indító — fordulatra figyelünk, akkor már túl vagyunk Kapi Béla egész egyházunk számára fontos szolgálatának méltatásán, túl vagyunk a hálás család megszentelt emlékezésén, túl vagyunk a mai Magyarországi Evangélikus Egyház éppen aktuális kérdése is, mert a földön küzdő anyaszentegyház életének, küzdelmének alapkérdéséig ásunk le.

Most egy mondat kevés, ez az igazság csak két mondatban mondható el.

Az első így hangzik: A fordulat már megtörtént. Amikor ezt mondjuk, akkor az újszövetség vándorló népeként már nem a megnyíló Vörös-tengerre, nem is a sivatagban kenyeret jelentő csodákra, nem is a babiloni fogságból való szabadulásra emlékezve szólunk, hanem Jézus Krisztusra,

az Úrra és Megváltóra gondolva, a Benne kapott ajándékokért hálát adva tesszük ezt. Megtörtént a fordulat: A halálra váltak immár megkegyelmezett gyermekek. A halálra váltak az üdvösségre elhívottak gyülekezete. Igen, mikor jóra fordította népe sorsát az Úr, olyanok voltunk, mint az álmodók...

E sír mellett állva, Kapi Béla szolgálatára — most kiváltképpen öregkori termékeny éveiben született emlékiratára is — gondolva, hogyne jutna az ember eszébe a kerületét sirató püspök látomásos álma, amelyben prófétai lélekkel megjelentődte — Istentől kapta ajándékul ezt az üzenetet — kerületének majdani feltámadását. Ez is benne van abban az Isten irgalmassága által szerzett első nagy fordulatban, amelynek hegycsúcsára, Jézus Urunk keresztiére emeljük most tekintetünket. S a harmadnapon felcsendült győzelmes diadalkialtás — “Feltámadott az Úr, bizonyonnyal feltámadott!” — kétezer év távlatából is vigasztal minden friss gyászt hordozót és a kegyelettel emlékezőt egyaránt. Igen, megtörtént a nagy fordulat. A halálra váltak életre hívottak, a bűnösök megkegyelmezettek lettek, a szolgálatban elégek nem hiába hozták áldozatukat, mert Jézusért nem hiábavaló a szolgálatunk.

A másik mondatot is el kell mondanunk. Mert az alapvető — múltat, jelent, jövőt meghatározó — fordulat mellett lesz majd egy másik is. Amikor majd Krisztus ígérete, tanítványainak reménysége beteljesedik. Amikor nemcsak egy egyházkerület feltámadása köré font álmok válnak valóra, hanem az anyaszentegyház — Krisztus Urunk feltámadásában megalapozott — reménysége telik be. Amikor megnyílnak a sírok, amikor a Lélek megeleveníti a csontokat, és Ezékiel másik prófécija is beteljesedik: Feltámadnak a halottak, s fellelte nagy sereggé lesznek. Ebben a seregben — hisszük és reméljük — Kapi Béla, felesége, és családtagjaik, a Jézus Krisztusba reménységüket vető nagy gyülekezet minden tagja, mindannyian ott lehetünk, Igen, itt, e mellett a sír mellett is, amikor az egyházfejedelemnek is nevezett püspök szolgálatára, könyvekben, kötetekben is mérhető termékeny élet áldásaira emlékezünk, megtelhet a szívünk hálaadással és a szánk nevetéssel. Akik könnyezve vetettek, akik sírva indulnak vissza a múltba emlékeik útján, azok ujjongva érkezhetnek meg, amikor Isten aratása beteljesedik, s a föld minden tájára szétküldött angyalai begyűjtik a mennyei aratás kévéit, Hiszük és [✓]

**EMLÉKEZZÜNK
TRIANONRA!**

1920. JÚNIUS 4.

**NEM
FELEJTHETÜNK!**

reméljük, Kapi Béla élete, szolgálata telt kalászként ott lesz az aratáson, begyűjtésén.

S ha rá emlékezünk, akkor lássuk meg benne — a családi kötelékeken túl — azt a testvért, akin keresztül most is üzen nekünk az Úr. 1940-ben, amikor munkatársainak unszolására két vastkos kötetben kiadta írásait, előadásait, igehirdetéseit, ezt a címet adta a két kötetnek: "Kegyelem és élet." A munkatársainak szánt ajánlásban — bárcsak mi is megérténénk ezt a bizonyágtételt (!) — így tanúskodik: "A kegyelem élet, és az élet kegyelem." Ezért bízzuk őt bátran Isten kegyelmére, és tudjuk, nem a mi emlékező hálánk őrzi meg őt, hanem az a kegyelem amelynek egykor munkása, szolgálója, és megajándékozottja volt. Az a kegyelem, mely kiszórta őt az egyház szántóföldjére gazdag magvetésként, hogy egykor majd begyűjtse, és a végső napon teli kalászként Isten trónusa elé helyezze.

Mikor jóra fordította Sion sorsát az Úr, olyanok voltunk, mint az álmodók. De mégsem álom ez. Ez reménység. A kereszt alatt pihenők és a még keresztet hordozók egyek ebben a reménységben. Ezért szilárdan és Istenünk — ígéreteit valóra váltó — hűségében bízva állunk meg e síremlék előtt. Isten gyermekeiként, hálás szívvel, örvendező szívvel, reménykedő szívvel. Mert jóra fordította sorsunkat az Úr.

Írtás János ev. elnök-püspök (Győr) - e.n.

Finnkáté

HISZEK SZENTLELEKBEN

Jézus halála előtt megígérte követőinek, hogy elküldi hozzájuk a Szentlelket, Aki védelmezni és vezetni fogja őket. Pünkösdkor, Krisztus feltámadása után Isten kiárasztotta Lelkét a tanítványokra, akik megeltek kegyelemmel és Isten ajándékaival.

A Szentlélek megtapasztalhatóvá teszi közöttünk az Atya jóságát és Krisztus szeretetét. A megelevenítő Lélek nélkül nem tudnánk hinni Krisztusban és nem tudnánk közeledni Hozzá. Elfutnánk és elfordulnánk Istentől. A Szentlélek hív minket, hitet és új életet ébreszt bennünk. Megajándékoz Krisztus közelségével és oltalmaz bennünket az igaz hit útján.

A Szentlélek neve szerint is megszentelő Isten, Aki a bűnösöket igazzá teszi. Ő az, Aki megnyitja szívünket Isten ígéje előtt, hogy megismerjük Krisztust és bízzunk Isten ígéreteiben. A Szentlélek működése révén az ember részesedik Isten kegyelmi ajándékaiból és a szeretet útján elindul Isten és embertársai felé. —

- A Pártfogó pedig, a Szentlélek, Akit az én nevemben küld az Atya, Ő tanít meg titeket mindenre és eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek. (János 14:26).
- A Lélek gyümölcse pedig szeretet, öröm, békesség, türelem, szívésség, jóság, szelídség, önmegtartóztatás. (Galata 5:22-23).

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtázzuk a 2007. január. 22-e és május 19-e között vett adományokat.

•AZ "ERŐS VÁR"-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$103: Simon György (WA). **\$100:** N.N. **\$40:** Könyves Mihály (OH), dr. Papp Gábor (OH). **\$25:** Dr. Molnár Ágoston (NJ), Must Éva (ON). **\$10:** Irsay Nandine *ajándék előfizetésre is* (CA). **\$8:** Hunt Ilona (CA). **\$2:** Temesi László (OH).

•A.M.E.K. TAGSÁGRA

2007: Dr. André László (CA), Miklós Jolán (BC) **2008:** Könyves Mihály (OH). **2009:** Simon György (WA), Varga Jolán (IL).

•AZ A.M.E.K. SZOLGÁLATÁRA

\$80: Halmágyi Viktória (IL). **\$55:** Dr. Molnár Ágoston (NJ). **\$30:** Szalay Gyiuila (FL). **\$10:** Irsay Nandine (CA).

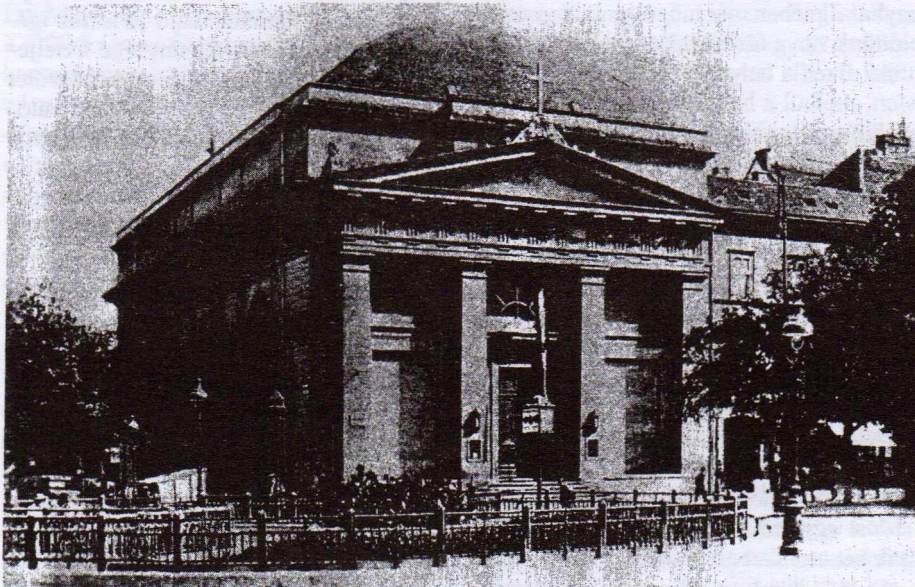
•EGYHÁZI INTÉZMÉNYEKRE

Erdélyi ev. egyházi célokra AMEK elosztásban - \$180: Cross Cultural Strategies (OR).

•ELŐFIZETÉSEKRŐL

Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat Erős Vár névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni.

Minden előfizetést és felülfizetést a beküldő értesítése szerint könyvelünk el. Többre azonban, mint három évre szóló előfizetést nem fogadunk el; az így előálló "maradékot" adománynak tekintjük. Ha a beküldő nem jelez semmit, a beküldött pénzt legfeljebb háromévi előfizetésnek (figyelembe véve a hátralékot is) és esetleges adománynak számoljuk el. Az adományt felsoroljuk, az előfizetés állását a címszalagon jelezzük. ✕

A bp.-deákterti ev. templom. Épült 1799-1808. Tervezte Pollack Mihály.

IMÁDKOZZUNK!

Istenünk, mennyei Atyánk, Aki elküldted hozzánk szent Fiadat – Úr Jézus Krisztus, Aki megmutattad nekünk az Atyához vezető utat – Szentlélek Isten, Aki munkálad egyházad egységét – Szentháromság egy igaz Isten, Tied a dicsőség örökkön örökké. Ámen.

**Az Úr angyala őrt áll
az istenfélők mellett,
és megmenti őket.**

Zsoltár 34:8

ERŐS VÁR (USPS 178-560) is published bi-monthly (February, April, June, August, October, December) by the Hungarian Conference in the Evangelical Lutheran Church in America, 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505. Tel.: 216-221-3178. Fax: 216-227-9482. E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net. Periodicals postage paid at Cleveland, OH. Editor: The Rev. Béla Bernhardt. Annual subscription: \$6 in the USA, US\$8 from Canada, US\$15 from overseas by air mail. — Az ERŐS VÁR az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia lapja. Szerkesztő és kiadó: Bernhardt Béla. Aláírt cikkekért írjuk felel. Előfizetés az Egyesült Államokban évi 6 US dollár, Kanadából 8 US dollár, tengerentúlról légipostán évi 15 US dollár. — Kérjük olvasóinkat, hogy címváltozásokat haladéktalanul bejelenteni szíveskedjenek. — Nyomda/Printers: Adkins & Co. Inc., 14541 Madison Ave., Lakewood, OH 44107. — Minden levelezés, előfizetés, adomány a feladó pontos címe feltüntetésével a lap alatti címre küldendő:

Postmaster, send address changes to: Erős Vár, P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038.

PROLONGÁLT KEGYELMI IDŐSZAK

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE 1956. NOVEMBER 1-E ÉS 1958. JÚNIUS 17-E KÖZÖTT
VII. RÉSZ: TANÁCSKOZÁSOK AZ ÚJ KEZDETRŐL: 1956. NOVEMBER 3; DECEMBER 12

Az 1956-os szabadságharc ötvenedik évfordulója alkalmából cikksorozatban emlékezünk meg azokról az eseményekről, melyek a Magyarországi Evangélikus Egyházat érintették azokban az időkben. Hálas köszönetet mondunk a cikksorozat szerzőjének, Nt. dr. Böröcz Enikő ev. lelkésznek, a hazai Evangélikus Országos Levéltár tudományos munkatársának. Sz.

D. Ordass Lajos a püspöki hivatal átvételével november 1-ét követően azonnal elkezdte intézni egyfelől a saját kerülete, másfelől az egész egyház ügyeit. Három fontos tanácskozás adta meg a hangütést az új korszakhoz szánt intézkedésekhez.

Az első esemény 1956. november 3-án történt. Ez tulajdonképpen egy kötetlen formában lezajlott tájékoztató beszélgetés volt az Eszterházy palotában, a mai Puskin utca 12. szám alatt. A beszélgetésre egy nappal Magyarország újabb szovjet megszállása előtt került sor. Összesen húszan vettek részt rajta. Ordass azonnal tisztázta azt, hogy az értekezlet nem egyházi törvényeink által szabályozott testület, viszont azt is kimondták, hogy lehetőség szerint minden intézkedés, még a szükségintézkedések is egyházi törvényeink szerint történjenek.

Az összejövétel témái: Személyi, az evangélikus sajtóval kapcsolatos, továbbá közigazgatási valamint a hitoktatással összefüggő kérdések. A legsürgősebb volt a személyi ügyek ideiglenes rendbetétele.

A POSTASZOLGÁLATRÓL

Országszerte tudjuk már, hogy megdrágult a postaszolgálat. A levelek osztályozása és portója komplikáltabbá lett. Ugyanez áll lapunkra is. Július 15-ével változik meg az árszabályzat, mely elvár bizonyos társszolgálatásokat, hogy a posta tisztviselőinek és gépeiknek kevesebbet kelljen dolgozniuk. Ez az árszabályzat és a kapcsolatos előírások részletei, hogy miként kell csomagolni, címezni az egyes lappéldányokat, még nem ismeretesek. De máris bizonyos az, hogy a tengerentúli portót megemelték és az, hogy ezentúl Kanadába is légitóstán kell a lapot küldeni tömegpostázás helyett. Jóllehet így a kiadások máris nagyobbak s majd júliusban is megnövekednek, az előfizetési díjon nem szándékozunk változtatni. Csak azt kérjük, szíveskedjenek az előfizetési hátralékokat rendezni, akikre ez vonatkoznék, s egyébként pedig segítsenek készségesen lapfenntartó adományok beküldésével. Előre is hálásan megköszöni remélt támogatásukat a – *Kiadó.*

Püspököt, egyetemes és két kerületi felügyelőt, egyetemes főtisztát, sajtóosztályi ügyvivőt lelkészt, az egyetemes egyház adminisztrációját végző személyt, továbbá az Evangélikus Teológiai Akadémia dékánját kellett azonnal megnevezni.

Az Északi Egyházkerületbe Túróczy Zoltánt nevezték ki ideiglenes megbízással, az egyetemes egyházi iroda vezetésével pedig dr. Göttche Ervin egyetemes főügyészt bízták meg. Botta Istvánt a sajtóosztályra helyezték. Lecserélték a két megmaradt evangélikus újság az Evangélikus Élet és a Lelkipásztor főszerkesztőit, illetve lapszerkesztőit. Az Evangélikus Életet Ordass Lajos és Keken András, a Lelkipásztort Túróczy Zoltán és Veöreös Imre vették át. Az egyházi sajtóval kapcsolatosan a későbbiekben világosan elhangzott, hogy az evangélikus sajtó célja az, hogy minden rovatában az egyház hangját szólaltassa meg, egész tartalmával megtérésre hívjon, keresztyén ismereteket nyújtson, s az ige és hitvallás fundamentumán állva tájékoztasson.

A Magyarországon bekövetkezett háborús események miatt az Evangélikus Élet november 4-i számát követően, a következő év március 24-én jelenhetett csak meg. A Lelkipásztor utolsó száma 1956 októberében jelent meg, majd ezt követően 1957-ben egy összevont március-áprilisi számmal jelentkeztek újra. A november 4-i Evangélikus Élet számot a kommunista sajtó később évtizedeken keresztül ellenforradalmi számnak nevezte. A sajtó hiánya miatt megnövekedett a püspöki körlevelek jelentősége, hiszen ezekből kaptak a lelkészek tájékoztatást a helyzetre vonatkozólag.

Ami az új közigazgatást illette, a november 3-i értekezlet úgy határozott, hogy felkéri mind a tizenhat esperest, hogy ajánlják fel lemondásukat, és írjanak ki új választásokat. A további, a legalsó szintektől történő tisztújításokat a későbbiekre tervezték. Az utolsó két téma a hitoktatási munka újraindítása, illetve a külföldről érkező segélyek dolgában történő intézkedés volt.

A hitoktatás újrendezésére azért volt szükség, mert az államhatalom 1949-ben az 5. számú törvényerejű rendelettel megszüntette az egyezményben még kötelezőnek ígért iskolai hitoktatást. Ettől kezdve, egészen a forradalmi események bekövetkeztéig a megmaradt hitoktatás állami erővel történő akadályozására, ill. teljes meg-

szüntetésére törekedett. A forradalmi eseményeket követően azután egészen 1957 elejéig magasra szökött a hitoktatásra járók száma, és az egyháznak ezt az új helyzetet meg kellett oldani. A külföldi segélyek ügyét Kendeh György kelenföldi lelkészre bízták rá.

Mivel az 1956. november 3-i tanácskozás informális jellegű volt, és a november 4-ét követő események több mint egy hónapig akadályoztak mindenfajta megbeszélést, ezért a következő tanácskozásokra december 11/12-én. kerülhetett csak sor. December 11-én az Egyházegyetem Tanácsa ülésezett, december 12-én a Déli és Északi Egyházkerületek Tanácsai jöttek össze. Az országos tanácsülésen az egyházkormányzás újraindításához szükséges jogszabályok dolgában, az új egyházi munkaterületek kérdéseiben, továbbá két fontos igazolás kimondása történt meg, Túróczy Zoltán és Szabó József esetében.

A Déli Egyházkerület által rendezett tanácsülésen Ordass megemlítette az 1956. október 23-án elindult nemzeti szabadságháborút is, kimondta, hogy az egyházi munka a nemzet számára is végzett szolgálattal, és ezért azt nagyon lelkiismeretesnek kell végezni. Kimondták, hogy akiket politikai okokból távolítottak el a presbitériumokból, azok dolgát rendezni kell. Itt személyi kérdésként Dezséry László dolgozóval foglalkoztak. Szalatnay Rezső irodalomtörténész próbált az ő és a hozzá hasonlók érdekében szólni: "Kérem Ordass Lajost, hogy Dezséry Lászlónak és a többi volt élen állónak, akik rátermettek és értékesek, vétküket bíróságilag lemérve, bocsásson meg és bocsásson meg és tartson meg őket az egyháznak."

Az Északi Egyházkerület tanácsülésén elrendelték a püspök- és felügyelőválasztást, és további kerületi jellegű tisztségek betöltéséről döntöttek. A november 4-ét követő harcok során Budapesten megsérült templomok helyreállításáról is döntés született. Budapest-Fasor, Csepel, Budavár templomai sérültek meg leginkább. Az államhatalom a II. világháborút követő helyzethez hasonlóan a budavári templom helyreállítási költségeit magára vállalta.

A következő napon, 1956. december 13-án került azután sor arra az országos lelkészkonferenciára, amelyen az új teológiai alaphang megütését, illetve az eddigi és további intézkedésekről történő tájékoztatást kellett elvégezni. [Folytatása következik.]

Dr. Böröcz Enikő ev. lelkész, egyháztörténész.

PÜNKÖSDI GONDOLATOK

Krisztus nem közhelyeket idézve bátorította tanítványait a Vigasztaló, a Szentlélek elküldésének az ígéretével, amikor azok előtt nyilvánvalóvá vált, hogy a Föltámadott mennybemenetele elkerülhetetlen. Tíz nappal a mennybemenetel után ígérete beteljesedett. A Szentlélek a tanítványokkal volt isteni szentségének teljes valóságában. Velük együtt minden megkeresztelt személy a Szentlélek templomává lesz, hogy a Szentlélek munkája által Krisztus tanítványává legyen.

A Szentlélek kitöltetése Isten kegyelmének a megnyilvánulása. Olyan kegyelemé, melyért minduntalan könyörögni kell, noha a Szentlélek beköltözésének a ténye a keresztségben bizonyos. A keresztyén ember földi léte állandó harc kísértések, bűn, és sötét hatalmasságok ellen. Ezekről, s ezeknek kárhóztató valóságáról csakis a Szentlélek jelenlétében tudhat. Ahol a bűnnek a jelenbűnőségét, a kísértéseknek engedés veszélyét, a sátáni erők befolyását elkendőzik vagy eltagadják, ott a Szentlélek jelenléte és munkája, éppen az emberi bűn miatt, csak negatív formában magyarázható meg. Mert csupán a Szentlélek által, ihletésének engedve és irányítására hallgatva lehet felismerni, hogy mi vagy mi nem káros az ember üdvösségét tekintve.

Minden, ami az emberiség üdvösségére történt, csak akkor lesz valójában lelki kinccsé, ha az emberben megszólaló Szentlélek meghallgatásra talál. Arról lehet a Szentlelket felismerni, hogy az Ő munkája nyomán Isten Fia, Jézus Krisztus ismertté lesz az emberek között úgy, ahogy Ő elküldetett, úgy, ahogy Ő megcselekedett mindent az emberek üdvözülésére. Mert a Szentlélek munkájának főcélja, hogy az emberek Átala fel- és megismerjék Megváltójukat, a Krisztust.

Krisztust megismerni, Krisztust követni, ama szebb hazát, mit Krisztus testté lételeivel, szolgálatával, halálával, feltámadásával, és mennybemenetelével szerzett meg az emberek számára, soha szemelől el nem téveszteni, csakis a Szentlélek segítségével lehet. Ő nyitotta meg a tanítványok szemét is, hiszen Krisztussal való együttlétük ideje kevés volt számunkra, hogy teljességgel ismerjék Mesterüket.

A Szentlélek nem fogalmaz új dogmákat, új tanokat nem vezet be, új kinyilatkoztatásokkal nem terhel; csupán Krisztushoz, Krisztus igéjének, az Isten kijelentésének, a Szentírásban lerögzített mennyei kinyilatkoztatásnak ismeretére és megértésére vezeti el az embert. Az lehet, hogy bárki elolvashatja a Bibliát, s mily érdekes olvasmány az! De csak a Szentlélektől megihletett olvasó ismeri fel az isteni újszövetséget vérével megpecsételő Személynek a valóságos kilétét, ahogy az apostol is írja. Senki sem mondhatja Úrnak Jézust, hacsak nem a Szentlélek sugallatára. A Szentlélek hív az evangélium által, Ő világosít meg ajándékaival, Ő szentel meg, és megtart az igaz hitben (Kiskáté).

Ezért állíthatjuk mi keresztyének, hogy a Szentlélek munkája nyomon követhető az Egyház növekedésében, terjeszkedésében, erősödésében, fejlődésében, de éppúgy meglátogatottságában, harcában, és a végző győzelemhez való közeledésében. Ezért beszélhetünk a Szentlélek valóságáról, mert dolgozik mibennünk és vezet a Krisztusnak az ismeretéhez az Igében és a Szentségekben, hitünk által, növeli a nyáját Krisztusnak most még csak lelki, de majdan testi szemekkel is meglátható és megdicsőült emberi értelemmel is felfogható uralkodása alatt.

Ezt a Krisztusban való gyarapodás kegyelmét, a Szentléleknek az emberben munkálkodó kegyelmét meg nem tartsuk, ha a szívünkben az Átala gerjesztett indulatoknak nem engedünk vagy azokat szándékosan elnyomjuk. Mert a Szentlélek elutasítása egyenlő halálos ítéletünk, kárhóztatra vívó ítéletünk tenkezőnkkel történő aláírásával. Ezért hát így imádkozunk:

Megtartó és megszentelő Úristen! Add, hogy hálákat adva minden atyai jószágodért, Téged Szentlelked kegyelméért ostromolni soha meg ne szünjünk, sőt e kegyelemtől indíthatva, mindig csak Krisztusra, Megfeszített és Feltámadott Urunkra tekintsünk, Akitől van a mi üdvösségünk, mivel ebben az örömmel teljes bizodalomban és drága tudatban csakis a Te Szentlelked őrizhet meg minket, Aki Veled és szent Fiaddal, Jézus Krisztussal, egy igaz Isten, él és uralkodik örökkön örökké. Ámen. [.]

PÜNKÖSDI ÉNEK

Szentlélek, öröm Lelke,
Te vigaszul jöttél,
Hogy a bút úgy üzd szerte,
Mint felleget a szél.
Megvigasztal szavad,
Letörli könnyeinket,
Új öröme hív minket,
Új reménységet ad.

Hős erő Tőled árad
Megállni győztesen.
Ős ellenségünk támad
És kísért szüntelen.
Védd Krisztus harcosát,
És add, hogy bátran küzdve,
Rabszolgaságra, bűnre
Ne adja meg magát!

Az egész kerek földet
Te tartod kezekben.
Te formálsz át kőszívet,
Hogy hússzívvé legyen.
Add, hogy a szeretet
És béke összekössön,
S mind e világon győzzön
A gyűlölet felett.

Jöjj, tölts be szívet-házat
Hit tiszta fényével!
Teveled áldás árad,
Új élet sarjad fel.
Jöjj, áldott Szentlélek!
Jöjj, Atya-Fiú Lelke,
Hogy szüntelenül zengje
Erődet új ének!

Gerhardt Pál / EÉ 238

SZEMÉLYI HÍR

Nt. Rigney Carlosné sz. Szántó Ildikó, texas-gonzalesi lelkész, az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia jegyzője (egykori Fuchs-öszöndíjas lelkészhallgató Csikágóban) május 3-án ünnepelhetett lelkész szentelésének tizedik évfordulóját. A jeles évfordulóhoz szeretettel gratulálunk és életére, további szolgálatára, családjával egyetemben, Isten gazdag áldását kívánjuk. Köszöntésünkbe foglaljuk az aznapi Losung-igét: "Éneklek az Úrnak, amíg élek, zsolnárt zengek Istenemnek, amíg csak leszek!" (Zsoltár 104:33.) ■

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

- Taliándörögdön felújított templomát vette ünnepélyesen használatba az ev. gyülekezet. Szegeden a templomszentelés 125. évfordulóját ünnepelte az ev. gyülekezet.
- Meghalt Péter Jenő ny. fanciesal–hernádvecsei ev. lelkész.
- A Magyarországi Evangélikus Egyház legrégebbi, 1557-ben alapított középiskolájának, a röviden csak líceumként ismert és emlegetett soproni Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) alapításának 450. évfordulóját programsorozattal ünneplik meg. Ráadásul egyéb kerek évfordulók is akadnak az iskola történetében. Száznyolcvan éve jött létre a Deákúti Vármegye, a Líceumi Ifjúsági Diák-szövetség (Lidisz) elődje, és történetesen idén lett hetvenöt esztendő a líceum — ma is használatos — címere.
- A hazai ev. egyházkerületek párhuzamosan tartották missziói napot — Gyöngyösön, Rákoskeresztúron, és Győrött — május 19-én, némileg eltérő programmal, melynek azonban egységesen szolgált mottóval és elmélkedésre Ézsaiás könyvéből a 43:19. és a Második korinthusi levélből a 5:17. vers üzenete.
- Óbudán Hokker Zsolt az ev. gyülekezet új másodlelkésze.
- Az 5. Országos Evangélikus Találkozózt “Békesség néktek” mottóval Pakson tartják meg június 22/23-án. (Ha valaki az USA/kanadai térségből éppen Magyarországon tartózkodni, csak látogasson el Paksrá, bizonyára nagyszerű lelki élményben lesz része.)
- Révfülöpon június 8–10-én tartják az I. evangélikus borfesztivált, melynek kiemelkedő programjai a szakmai előadások,

a borgazdák által hozott borok bírálata, s a fesztivált záró Istentisztelet.

- Hollandiában szerkesztett, többreszes TV sorozat mutatja be a világ nevesebb apát-ságait és kolostorait. Ezek között látható a részletesen ismertetett pannonhalmi Szent Márton Főapátság is. A bencés főmonostor, Magyarország első kolostora 996-ban, Géza fejedelem uralkodása alatt létesült. Ma híres turisztikai központ, az egyházi oktatás egyik fellegvára. Értékmegőrző munkájának elismeréséül 1996-ban a világ kulturális örökségének részévé nyilvánították.

- Az “interkulturális dialógus vallási dimenziója” címmel szervezett tavasszal konferenciát San Marinóban az Európa Tanács (ET), melynek hazánk is tagja 1990 óta, a közép- és keleteurópai államok közül elsőként. A találkozóra az ET negyvenhat államának küldöttei mellett keresztyén, iszlám, és zsidó vallási vezetők gyűltek össze a kontinens miniállamában, hogy előkészítsék az ET és a különböző vallási közösségek közötti párbeszédet; a jövőben a tervek szerint évenként kerül sor a dialógusra. A kapcsolatosan elfogadott nyilatkozat “San-marinói deklaráció” néven kerül be az 1949-ben alapított szervezet történelmébe. A tanácskozára meghívást kapott Gáncs Péter, a Déli Ev. Egyházkerület püspöke is. A püspök felszólalásában többek között beszámolt a Magyarországi Evangélikus Egyház több évszázados tapasztalatáról, az egymás mellett élő, egymást gazdagító magyar, német, és tót tradícióról, továbbá felvázolta a sárszentlőrinci európai cigány kulturális központ tervét, A projekt modellértékű példa lehet az egymás mellett élő különböző kultúrák konstruktív együttműködésének, melyben a helyi evangélikus gyülekezet kezdeményező, katalizáló, aktív szolgálatot vállal. “A dialóguskészség csupán üres szólam marad, ha nem válik a mindennapokban diapraxissá, közös cselekvéssé, egymást felvállaló, elhordozó életközösséggé” — fejezte be felszólalását Gáncs Péter püspök. A san-marinói konferencia biztató jelzésként is értékelhető: Európa talán újra felfedezi “elveszített lelkét” és több lesz csupán gazdasági érdekszövetésnél. Ez a reménység szólal meg a szeptemberben Nagyszébenben tartandó “harmadik európai ökumenikus nagygyűlés” mottójában is: “Krisztus világossága ragyog mindannyiunkra — reménység Európa megújulása és egysége iránt”.

- Ünnepélyes emléknapon méltatták a győri evangélikus oktatás újraindulásának ti-

zenőtödik évfordulóját. Mai nevén a Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ másfélévtizede történt kialakításával a 20 századi modern környezetbe építette bele a luthermártoni és a többszáz éves magyar evangélikus oktatási hagyományokat. Ittész János elnök-püspök az ünnepélyen ezt hangsúlyozta: “Briliáns tudományos ismereteket más iskolák is adhatnak, de a hitnek és tudásnak, az Isten-ismeretnek, az Isten és a felebarátok iránti szeretetnek erre az összhangjára csak az egyházi iskolák tudják nevelni a felnövekvő nemzedéket.”

- “Aki befogadja ezt a kisgyermeket, az engem fogad be” — ennek az igének (Lukács 9:48) jegyében emlékeztek meg a budapesti Rózsák terén az evangélikus kollégium elődintézményéről. Az épület százharminc évvel ezelőtt nyitotta meg kapuit Protestán Országos Árvaházként. Ebből az alkalomból rendeztek jubileumi ünnepséget az intézmény főépületében. A rendezvény védnöke Ittész János ev. elnök-püspök, Pröhle Gergely országos felügyelő, dr. Kupa Mihály közigazdász, és Szirmai Zoltán ny. esperes volt. Ev. Élet et al.

GYÜLEKEZETI HÍREK

—folytatva a 8. oldalról—

könnyen terüljön el fölötted, hogy lelked kiröppenhessen felfelé, és elérje útja végén – Istent! ■ **Június 17-én** apáknapi ebédet tartunk, mindenkit szeretettel várunk. ■ **Június 23-án** szombaton este 6-kor zenés, irodalmi estet rendezünk Ady Endre költszetéből Hargitai István kedves testvérünk tart előadást a költő életéről, verseiről, Kis Magyar Kórusunk pedig énekekkel szolgál. Gyermekünk is fognak énekelni, szavalni. Igazán nagy örömmel, lelkesedéssel készülünk, kérjük tiszteljenek meg jelenlétükkel és töltsdjenek fel lelkileg ezen az estén, hiszen minden szolgálattunknak ez a célja, értelme. A rövid programot finom, könnyű vacsora követi, belépőjegy nincs, egyházunk megsegítésére adományokat elfogadunk és hálásan megköszönjük. ■ Még a nyár folyamán, **júliusban** tartunk irodalmi, zenés estet; ennek időpontjáról a lelkési hivatalban lehet érdeklődni. ■ Minden **csütörtökön** a kicsiknek magyar iskola du. ½5-kor, este 8-kor énekkari próba, **pénteken** du. ½5-kor a nagyobbaknak tartunk tanítást magyar irodalom, nyelvtan, környezetből. Iskolánk június közepéig tart. ■ Felhívom még Testvéreim figyelmét, hogy minden vasárnap ebédet főznek hűségese fiatal és idős testvéreink templomunkban. Ez elvihető és 10 dollárba kerül. A menü elkérhető a lelkési hivatalból ■ Beteg, idős testvéreinkért imádkozunk: Scholtz Sámuel, Juhász Edna, aki szívoperáció előtt áll, Sikora Manyika, Csépes Elza. ■ Egy gondolatlan kívánok minden Testvéremnek szép és tartalmas nyarat: Ne gondolj mindig arra, hogy vajjon mit hoz a holnap. Örökkévaló Atyád, Ki ma gondoskodik rólad, holnap is gondodat fogja viselni. Ha nem hárítja el tőled a szenvedést, akkor legalábbis erőt ad a kereszt viseléséhez. Légy hát nyugodt és tégy félre minden aggasztó gondot és rémképet. — Lelkipásztori szeretettel, Tamás Éva ev. lelkész. ■

1 = 2+

Annak az előfizetőnek, aki egyik, eddig lapunkat még nem ismerő hitestvérét, családtagját, rokonát, ill. ismerősét e gyéves előfizetéssel ajánlékozza meg, egy évvel meghosszabbítjuk előfizetését és az ajándékelőfizetést 2008 decemberéig érvényesítjük. Az ajándékelőfizetés US címre \$6, kanadai címre US\$8/CAN\$12, tengerentúlra US\$15. Beküldendő az ajándékozott neve, címe, s az “Erős Vár” névre kiállított csekk vagy pénzesutalvány P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038 címre. Előre is köszönjük a szíves támogatást. Sz.

GYÜLEKEZETI HÍREK

Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia
Elnök: Bernhardt Béla főesperes
1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107
Tel.: (216) 221-3178
E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkészek: Juhász S. Ferenc
és Tamásy Zoltán.

Templom és lelkesi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074.
Vasárnapi Istentisztelet de. 10:15 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonja 561-7316. A lelkesz telefonszáma: 941-2212.

TORONTO

Lelkesz: Tamásy Éva

Beszolgáló lelkész: Tamásy Zoltán

Templom: 116 Bond Street. Lelkesi hivatal: 3245 West 98th Street, Cleveland, OH 44102-4601, USA; tel. (216) 961-6895. Felügyelő: Dr. Mekis Éva, 34 Langbourne Pl., North York, ON M3B 1A9 (minden posta ideküldendő); tel. (416) 441-9300. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hó 2. és 4. vasárnapján du. 4-kor.

“Ha valaki a jóságnak és szeretetnek csak egy morzsáját, az igazságnak és fénynek csak egy sugarát hozta a világra, már nem élt hiába; életének meg volt az értelme. Ez a gondolat adjon nekünk értelmet a mindennapi életünkhöz; szeretettel köszöntjük kedves Testvéreinket! ■ Szeptember 23-án vasárnap délután 4-kor hálaadó Istentiszteletet tartunk, amikor megköszönjük Mennyei Atyánknak az elmúlt 80 esztendő! Mindenkit szeretettel hívunk és várunk erre az ünnepre! Kevesen vagyunk már, de hisszük, hogy az Úristennek terve van még velünk! ■ Örülünk, hogy Csercsa Tamás fiatal testvérünk Molnár Virág presbitertestvérünkkel felváltva végzik az orgonálás szép szolgálatát, Isten áldása legyen életükön! ■ Mindenkinnek nagyon szép nyarat kívánunk, legyen ez a testi-lelki feltöltődés időszaka. Ne feledjük, nem tudjuk, hogy holnap mi ér. De egyben biztosak lehetünk: Mielőtt a nap felkel, a Gondviselés már felkelt! ■ Lelkipásztori szeretettel, Tamásy Éva és Zoltán.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkesz: Tamásy Éva

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkesi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul, Gyermekistentisztelettel is. Úrvacsoraosztás a hó első vasárnapján és ünnepnapokon.

Áldott legyen a fény, mely rád sugárzik, és a fény, mely benned van! Az áldott napfény sugároz be téged és melegítse fel szívedet, míg úgy nem lobog, mint a kandallók tüze! Így minden idegen melegedni jöhet hozzád és minden barátod is. Sugározzék szemedből a fény, mint ablakokba állított gyertyák fénye, mely a viharban vándorlókat hívogatja! Áldott legyen a rád hulló, lágy, édes eső! Hulljanak lelkedre a cseppek és csalogassák ki a virágokat, hogy illatukkal megteljék a levegő! De áldott legyen a nagy vihar és rázza meg lelkedet, hogy fényesre és tisztára mossa, és sok kis tavacsát hagyjon hátra, amiben megcsillan az ég kékje, s időnként egy-egy csillag is! Legyen áldott a Föld, az egész földkerekség, hogy mindenütt kedvesen fogadjon, bármerre is vezessen utad! Legyen puha a föld, mikor terhétől fáradtan lepihensz, és legyen könnyű, amikor majd kint fekszel alatta! Olyan

—folytatva a 7. oldalon—

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2007 JÚLIUS

PÜNKÖSD UTÁNI 5. VASÁRNAP

Heti ige: Galata 6:2

1. Galata 5:1,13-25 – Lukács 9:51-62
2. Lukács 5:17-26 – 1Mózes 47:1-12
3. 16. Zsoltár – 1Mózes 47:27-31
4. Márk 11:20-26 – 1Mózes 48:1-22
5. 1Korinthus 12:19-26 – 1Móz. 49:1-28
6. Lukács 23:7-16 – 1Móz. 49:29-50:14
7. 2Korinth. 13:10-13 – 1Móz. 50:15-26

PÜNKÖSD UTÁNI 6. VASÁRNAP

Heti ige: Efezus 2:8

8. Galata 6:1-16 – Lukács 10:1-20
9. Lukács 6:12-19 – Máté 4:18-22
10. 62. Zsoltár – Máté 4:23-25
11. Ezékiel 2:3-8 – Máté 5:1-12
12. Ap.Csel. 15:4-12 – Máté 5:13-20
13. Lukács 22:31-34 – Máté 5:21-26
14. Filippi 3:12-16 – Máté 5:27-32

PÜNKÖSD UTÁNI 7. VASÁRNAP

Heti ige: Ézsaiás 43:1

15. Kolossé 1:1-14 – Lukács 10:25-37
16. 2Mózes 14:15-22 – Máté 5:33-37
17. Ap.Csel. 2:32-40 – Máté 5:38-48
18. Ap.Csel. 16:23-34 – Máté 6:1-4
19. 41. Zsoltár – Máté 6:5-15
20. János 19:31-37 – Máté 6:16-18
21. Jelenések 3:1-6 – Máté 6:19-23

PÜNKÖSD UTÁNI 8. VASÁRNAP

Heti ige: Efezus 2:19

22. Kolossé 1:15-28 – Lukács 10:38-42
23. 2Korinthus 30:13-22 – Máté 6:24-34
24. Zakariás 8:9-17 – Máté 7:1-11
25. Jakab apostol emléknapja
1Korinthus 4:9-15 – Márk 10:35-45
26. 1Korinthus 20:16-17 – Máté 7:12-23
27. Lukács 22:14-2, – Máté 7:24-29
28. Jelenések 19:4-9 – Máté 8:1-4

PÜNKÖSD UTÁNI 9. VASÁRNAP

Heti ige: Efezus 5:8-9

29. Kolossé 2:6-19 – Lukács 11:1-13

30. Jakab 2:14-26 – Máté 8:5-13
31. 2Korinthus 6:11-18 – Máté 8:14-17

2007 AUGUSZTUS

1. Jakab 3:13-18 – Máté 8:18-22
2. 138. Zsoltár – Máté 8:23-27
3. János 18:19-24 – Máté 8:28-34
4. Filippi 2:12-18 – Máté 9:1-8

PÜNKÖSD UTÁNI 10. VASÁRNAP

Heti ige: Lukács 12:48

5. Kolossé 3:1-11 – Lukács 12:13-21
6. 1Királyok 3:16-28 – Máté 9:9-13
7. Ezékiel 3:16-21 – Máté 9:14-17
8. 100. Zsoltár – Máté 9:18-26
9. Efezus 5:15-20 – Máté 9:27-34
10. János 19:9-16 – Máté 9:35-10:4
11. Lukács 12:42-48 – Máté 10:5-15

PÜNKÖSD UTÁNI 11. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 33:12

12. Zsidók 11:1-16 – Lukács 12:32-40
13. Róma 11:1-12 – Máté 10:16-23
14. Lukács 21:4-6,20-24 – Máté 10:24-33
15. János 4:19-26 – Máté 10:34-39
16. Róma 11:13-24 – Máté 10:40-42
17. Lukács 23:27-31 – Máté 11:1-19
18. 5Mózes 4:27-40 – Máté 11:20-24

PÜNKÖSD UTÁNI 12. VASÁRNAP

Heti ige: 1Péter 5:5

19. Zsidók 11:29-12:2 – Luk. 12:49-56
20. Ezékiel 17:1-6,22-24 – Máté 11:25-30
21. 1Mózes 19:15-26 – Máté 12:1-14
22. Márk 7:24-30 – Máté 12:15-21
23. 1Péter 5:1-5 – Máté 12:22-37
24. Bertalan apostol emléknapja
1Korinthus 12:27-31a – János 1:43-51

PÜNKÖSD UTÁNI 13. VASÁRNAP

Heti ige: Ézsaiás 42:3

26. Zsidók 12:18-29 – Lukács 13:10-17
27. 139. Zsoltár – Máté 13:1-9,18-23
28. 4Mózes 12:1-15 – Máté 13:10-17
29. 94. Zsoltár – Máté 13:24-30,36-43
30. Jakab 5:13-16 – Máté 13:31-35
31. Lukács 23:6-12 – Máté 13:44-46 L&RCL

LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA 2007. JÚLIUS 15-ÉN.

ERŐS VÁR
PO BOX 770828
LAKEWOOD OH 44107-0038

ADDRESS SERVICE REQUESTED

PERIODICALS
POSTAGE
PAID
CLEVELAND, OHIO

ELŐFIZETÉSE
LEJÁRT-E?